

Organizační informace
Předmět Metody právního usuzování (MV002K)
JARO 2025

Katedra právní teorie

Vyučující

JUDr. Lukáš Hlouch, Ph. D. (garant, přednášející, cvičící)

Mgr. Bc. Linda Tvrdíková, Ph.D. (přednášející, cvičící)

Cíl předmětu:

Cílem tohoto kurzu je načerpat základní metodologické znalosti právního myšlení. Studenti se seznamují s teoretickou materií právní metodologie, kterou také aplikují na praktických příkladech (modelové příklady jednotlivých právnických úsudků, příklady z právní praxe).

Výukové moduly mají charakter **kombinované výuky** – přednášky spojené s následným procvičováním problematiky jednotlivých tematických okruhů na praktických příkladech v seminární výuce. Vyučující se ve výuce obou typů střídají a zadávají studentům úkoly prostřednictvím studijních materiálů (IS MUNI), příp. interaktivní osnovy předmětu. Výuka probíhá v sudé i liché týdny **prezenčně** v učebně č. 024.

Důraz je kladen na procvičování typických právních úsudků v různých kontextech právního řádu i v souvislosti s konkrétními skutkovými situacemi. Na konci tohoto kurzu studenti budou schopni rozeznávat jednotlivé druhy právnických metod a argumentů a budou schopni aplikovat tyto znalosti pro kreativní odůvodňování vlastních právních názorů.

Témata výukových modulů:

1. Právní interpretace (pojem, funkce, metody)
2. Jazyková a logická východiska právního myšlení
3. Právní pojem a jeho struktura
4. Eliminace a analogie jako základní juristické metody
5. Skutkové myšlení právníka (kauzalita, pravděpodobnost, přesvědčivost)
6. Právní kvalifikace jako logický a hermeneutický problém
7. Právní normy a právní principy jako objekty výkladu
8. Hermeneutika a právní myšlení

9. Úmysl zákonodárce a teleologický výklad
10. Princip proporcionality jako interpretační metoda
11. Soudcovy intuice
12. Neurčitost v právu a teorie mezer
13. Styly právního odůvodňování

Způsob ukončení předmětu – kolokvium:

Kolokvium bude probíhat ve formě diskuse nad zadaným příkladem či metodologickým problémem. Student bude muset prokázat metodologické znalosti a předvést jejich aplikaci na konkrétní praktický případ.

Literatura

1) Povinná literatura

- HLOUCH L. Teorie a realita právní interpretace. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2011
- SOBEK T. Právní myšlení. Kritika moralismu. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012
- SOBEK, T., HAPLA, M. a kol. Filosofie práva. Brno: Nugis Finem Publishing, 2020.
- SOBEK, T., HAPLA, M., KOTÁSEK, J. Právní argumentace. Praha: C.H.Beck, 2024.
- ROSENKRANZOVÁ, O. a kol. Praktikum z právní metodologie. Praha: Nakladatelství Leges, 2017

2) Doporučená literatura

- KNAPP, V. Vědecká propedeutika pro právníky. Praha : Eurolex Bohemia, 2003.
- MELZER, F. Metodologie nalézání práva. Praha: C. H. Beck, 2011.
- TRYZNA, J. Právní principy a právní argumentace. K vlivu právních principů na právní argumentaci při aplikaci práva. Praha: Auditorium, 2010.
- WINTR, J. Metody a zásady právní interpretace. Praha: Auditorium, 2013.
- TVRDÍKOVÁ, L. Teorie mezer a nejednotný přístup k nim v soudní praxi. In. Jurisprudence, č. 6, 2019.
- TVRDÍKOVÁ, Linda. Intuice v soudním rozhodování. In. *Právník*. AV ČR, Ústav státu a práva, 2022, roč. 161, č. 4, s. 350-375